

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ - 32

Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
Υμηττός, 20-23 Σεπτεμβρίου 2012

ΦΙΛΟΠΡΟΔΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΥΜΗΤΤΟΥ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΑΘΗΝΑ 2016

Συντελεστές έκδοσης

Υπεύθυνος Έκδοσης

Ευάγγελος Καραμανές

Διευθύνων, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Γενική επιμέλεια

Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη,

τ. Διευθύντρια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Επιστημονική και φιλολογική επιμέλεια

Ιωάννης Καραχρήστος,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Παρασκευάς Ποτηρόπουλος,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Σχεδιασμός έκδοσης - καλλιτεχνική επιμέλεια

Γεωργία Αλεβιζάκη

Ο σχεδιασμός της έκδοσης πραγματοποιήθηκε

με την ευγενική χορηγία των

Παρασκευά Καρασούλου

Ανδρέα Γεωργιάδη

Παρασκευής Γερολυμάτου

Εκτύπωση

Εθνικό Τυπογραφείο

© Copyright 2016

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ηπίτου 3, 105 57 Αθήνα,

Τηλ.: 210 3664751-2, Fax: 210 3313418

e-mail: keel@academyofathens.gr

<http://www.academyofathens.gr>

<http://www.kentrolaografias.gr>

ISBN: 978-960-404-303-3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ - 32

Σμόρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
Υμηττός, 20-23 Σεπτεμβρίου 2012

ΦΙΛΟΠΡΟΔΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
ΥΜΗΤΤΟΥ

Επιμέλεια:
Ιωάννης Καραχρήστος - Παρασκευάς Ποτηρόπουλος

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΑΘΗΝΑ 2016

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη,

Διευθύντρια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Μέλη:

Ευάγγελος Καραμανές,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Ιωάννης Καραχρήστος,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Ζωή Μάργαρη,

Ερευνήτρια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Ιωάννης Πλεμμένος,

Ερευνητής - Μουσικός του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Παρασκευάς Ποτηρόπουλος,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Λένα Γιακουμάκη-Ρούσσου,

Πρόεδρος του Φιλοπρόοδου Ομίλου Υμηττού

Γραμματείς:

Ιωάννης Καραχρήστος,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Παρασκευάς Ποτηρόπουλος,

Ερευνητής του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

Μέλη:

Παρασκευή Γερολυμάτου, Ανδρέας Γεωργιάδης,

Παρασκευάς Καρασούλος, Γιώργος Καραχάλιος,

Κώστας Σαμάντης, Ελευθερία Σαχίνογλου,

Δέσποινα Σιούτη, Ιωάννα Φώσκολου

Γραμματεία Συνεδρίου:

Ανθούλα Μπάκολη, Αγγελική Τσόλκα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	10-16
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	
Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη.....	21-25
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Ιωάννης Καραχρήστος, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος.....	29-52
ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	
Στέφανος Δ. Ήμελλος.....	55-57
Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος.....	59-60
Κική Δημουλά.....	61
Λένα Γιακουμάκη-Ρούσσου.....	63-64
Μιχάλης Σταυριανουδάκης.....	65
Μενέλαος Κρούσσος.....	67-68
Νίκος Βικέτος.....	69-70
ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ	
Όλγα Κατσιαρδή-Hering	
Σμύρνη, χώρος και κοινωνικές εξελίξεις, 18ος-1922: Στο δίκτυο των πόλεων-λιμανιών της Ανατολικής Μεσογείου	73-91
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	
Οικονομικές πρακτικές και ανάπτυξη μιας πόλης λιμανιού	
Μαρία-Χριστίνα Χατζηϊωάννου	
Η συγκρότηση των χριστιανικών εμπορικών δικτύων στην οθωμανική Σμύρνη, 18ος-19ος αιώνας.....	95-109
Elena Frangakis-Syrett	
Trade, Capital and Credit in the Long 18th Century: The case of Smyrna.....	111-125
Γιώργος Καραμπελιάς	
Ο «καμός της ρωμιοσύνης» – η Σμύρνη ως η επιτομή ενός επιβεβλημένου μεταπρατισμού.....	127-140
Κοινωνικές δυναμικές και συγκρότηση μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου	
Βασιλική Αμωράτη	
Πέρα από τον κυρίαρχο αστικό χαρακτήρα: Εξερευνώντας την αγροτική ζωή των ελληνορθόδοξων κατοίκων της Σμύρνης στα τέλη του 19ου και αρχές 20ού αιώνα	143-150

Ιωάννης Καραγρήστος	
Μετανάστευση από Καππαδοκία και Πισιδία προς τη Σμύρνη, 18ος αιώνας - 1922: Μεταναστευτικές στρατηγικές και πρακτικές διαχείρισης της μεταναστευτικής εμπειρίας.....	151-165
Ζωή Ρωπαΐτου	
Η ελληνική κοινότητα της Σμύρνης μέσα από ένα Ημερολόγιο-οδηγό της πόλης του 1877 (έκδοσις <i>Αμαλθείας</i>).....	167-180
Seyyed Mohammad T. Shariat-Panahi	
The response of the Orthodox Christian community of Smyrna in cases of natural disasters and epidemics.....	181-189
Γιώργος Τζεδόπουλος	
Συνύπαρξη και ανταγωνισμός στη Σμύρνη του 17ου αιώνα: Ο διαμφισβητούμενος τόπος του μαρτυρίου.....	191-203
Μιχάλης Βαρλάς	
Σμύρνη, το λιμάνι της ευκαιρίας.....	205-215
Πολιτική, αναπαραστάσεις και μετασχηματισμοί του χώρου	
Ελένη Γ. Γαβρά	
Πολιτισμικό και οικιστικό απόθεμα των ελληνικών κοινοτήτων της Μ. Ασίας.....	219-229
Βασίλης Δημητριάδης	
Όψεις της περιοχής της Σμύρνης: Από τον Όθωνα μέχρι τον Κριμαϊκό πόλεμο (1830-1853).....	231-242
Βίλμα Χαστάογλου-Μαρτινίδη	
Ο μετασχηματισμός του θαλασσίου μετώπου της Σμύρνης: Έργα και όψεις του κοσμοπολίτικου εκσυγχρονισμού, 1860-1910.....	243-261
Αλέκα Καραδήμου-Γερόλυμπου	
Όψεις του αστικού χώρου της Σμύρνης πριν και μετά από την καταστροφή: Εμμονές και ρήξεις.....	263-286
Διονύσης Μουρελάτος	
Το ταξίδι του βυζαντινολόγου Γεωργίου Λαμπάκη στη Μ. Ασία: Η χριστιανική κοινότητα της Σμύρνης και τα μνημεία.....	287-293

**Πεδία Πολιτισμού:
Λαϊκή και λόγια δημιουργία**

Μαρία Ανδρουλάκη	Από τη Σμύρνη στη Ρόδο: Μουσικά δίκτυα και δημιουργικότητα με αφετηρία το τραγούδι «Μια Σμυρνιά στο παραθύρι»	297-309
Αλέκος Ε. Φλωράκης	Σμυρνιοί προσκυνητές στην Παναγιά της Τήνου.....	311-331
Γιώργος Κωσταντζος	Η γέννηση και η εξέλιξη της λόγιας μουσικής στη Σμύρνη: Καταγραφές - Επιρροές - Συνθέτες.....	333-343
Ζωή Ν. Μάργαρη	«Έτσ' ήταν στη Σμύρνη μουρέλι μ'»: Ενθυμήματα της μουσικοχορευτικής ζωής της Σμύρνης στη Λέσβο.....	345-358
Ιωάννης Πλεμμένος	Ετεροτοπικές διαστροφωμάτωσεις ενός «χαμένου παραδείσου»: Η διαχείριση της εικόνας της Σμύρνης στο ευρωπαϊκό δράμα και μελόδραμα (17ος-20ός αι.).....	359-373
Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη	Η Σμύρνη στο έργο του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ.....	375-395
Παρασκευάς Ποτηρόπουλος	Στοιχεία παράδοσης και νεωτερικότητας στον λαϊκό πολιτισμό της Σμύρνης.....	397-413
Λευτέρης Τσικουρίδης	Η μουσική κίνηση στη Σμύρνη του ύστερου 19ου αιώνα: Καταγραφές, διασκευές, νέες δημιουργίες.....	415-425
Basma Zerouali	Le temps de la musique à Smyrne au tournant du XX ^e siècle.....	427-437
Εκπαίδευση, ιδεολογία και εθνική ταυτότητα		
Εύα Αχλάδη	Ο Σύλλογος Μικρασιατών «Η Ανατολή» και το πρόγραμμα «εθνικής διαπαιδαγώγησης» των Ελληνορθόδοξων της Μικράς Ασίας.....	441-451
Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου	Το θέατρο στην ελληνόφωνη εκπαίδευση της Σμύρνης και η παιδαγωγός Σαπφώ Λεοντιάς.....	453-466

Βιβλιογραφικές παραγωγές, διαδρομές και αναγνώσεις**Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης**

- Η διακίνηση του βιβλίου στη Σμύρνη (1802-1820):
Τα πρόσωπα..... 469-474

Ιωάννα Πετροπούλου

- Βιβλίων περιπέτειες: Μια σωστική επιχείρηση..... 475-481

Στρογγυλό τραπέζι:**Η προσφυγική μνήμη ως εμπειρία στον Λόγο και την Τέχνη****Γιώργος Ανδρέου**

- Η μνήμη ως συστατικό δημιουργίας..... 485-489

Αφροδίτη Μάνου

- 90 χρόνια από την καταστροφή..... 491-493

Παρασκευάς Καρασούλος

- Μυρτώ Χριστοδούλου, το γένος Βαλίδη: Η προσφυγική
μνήμη ως εμπειρία στον Λόγο και την Τέχνη..... 495-499

Απομαγνητοφωνημένη Ομιλία**† Βαγγέλης Κεχριώτης**

- Ποιος κυβερνά αυτή την κοινότητα; Αντιπαραθέσεις
και συμβιβασμοί στις διαδικασίες εκπροσώπησης
των Ελληνορθόδοξων της Σμύρνης στις αρχές
του 20ού αιώνα..... 503-511